

Andrzej Wiśniewski

"Ustawodawstwo Polski Ludowej", T. II-V, "Zbiór przepisów prawnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw w latach 1948-1954", oprac. W. Borowski et al., Warszawa 1960 (dodr. 1962) : [recenzja]

Palestra 6/11(59), 69-70

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- i) wprowadzenie zasady, że uznanie dziecka pełnoletniego nie może nastąpić bez jego zgody oraz że po uzyskaniu przez dziecko pełnoletności tylko ono może żądać sądowego ustalenia ojcostwa,
- j) wprowadzenie dwu postaci przysposobienia (do wyboru zainteresowanych); tzw. adopcji pełnej (pociągającej za sobą pełne włączenie przysposobionego do nowej rodziny przez zerwanie więzów prawnych z rodziną naturalną) oraz adopcji niepełnej (istniejącej w obecnym kodeksie),
- k) usunięcie możliwości rozwiązania przysposobienia przez umowę notarialną. Tekst projektu w obecnym brzmieniu ma być niebawem przedstawiony (wraz z projektem kodeksu cywilnego) pod obrady Sejmu.
Do projektu Komisja Kodyfikacyjna dołączyła krótkie uzasadnienie.

Regulamin czynności sądów wojewódzkich i powiatowych w sprawach cywilnych i karnych oraz instrukcja sądowa. Wyd. Prawn. Warszawa 1962, s. 170.

Obowiązkiem pracowników sądu jest przestrzeganie, aby każda czynność sądowa była wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami, szybko, sprawnie i w terminach wyznaczonych. Rozkład czynności sądowych oraz urządzenia wewnętrzne sądu powinny zapewniać obywatelom możliwość korzystania z działalności i opieki sądu bez zbędnej straty czasu.

Do zrealizowania tych założeń nie wystarczą przepisy kodeksów postępowania cywilnego i postępowania karnego, potrzebna jest jeszcze sprawna organizacja pracy sądu. Tymi właśnie, zdawałoby się, mniej ważnymi, ale często mającymi znaczny wpływ na realizację uprawnień stron zagadnieniami zajmuje się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 września 1953 r. zawierające regulamin czynności sądów wojewódzkich i powiatowych w sprawach cywilnych i karnych oraz zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 września 1954 r. zawierające instrukcję sądową.

Regulamin czynności sądów reguluje niektóre czynności sądowe na rozprawie i komunikowanie się sądów z innymi sądami i organami oraz z zagranicą, określa czynności przewodniczącego wydziału, przewodniczącego posiedzenia i sędziów, obowiązki sekretariatów, sposób doręczania zawiadomień i wezwań oraz szczegółowe przepisy dotyczące spraw cywilnych i karnych.

Instrukcja sądowa zawiera przepisy normujące w części I porządek czynności sądowych, a w części drugiej biurowość sądów.

Oba teksty zaopatrzone zostały w liczne przypisy zawierające wzmianki o zmianach ustawodawczych i aktualizujące treść poszczególnych przepisów.

Ustawodawstwo Polski Ludowej. Tomy II—V. Zbiór przepisów prawnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw w latach 1948—1954. Opr. W. Borowski, S. Jabłoński, Z. Keck, A. Komorowski, A. Kornaś, J. Krzyżanowski, Z. Warman. Wyd. Prawn. Warszawa 1960 (dodr. 1962), s. (łącznie) 3396.

Wyszukiwanie starych ustaw i ustalanie ich aktualnie obowiązującego brzmienia jest zmartwieniem każdego prawnika-praktyka. Tym bardziej, że nigdy nie można mieć pewności, czy nie przeoczyło się jakiejś zmiany wprowadzonej do tekstu ustawy. Te właśnie trudności nadają opracowaniu przepisów z lat 1948—1954 w ich aktualnie obowiązującym brzmieniu szczególne znaczenie.

Omawiane opracowanie, wraz z wydanym w 1957 r. tomem I, zawiera całość obowiązujących nadal przepisów powojennych do 1954 r. włącznie. Autorzy opracowania nie ograniczyli się, oczywiście, do przedrukowania przepisów z Dziennika Ustaw, lecz opublikowali je w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 marca 1959 r., tj. z uwzględnieniem zmian dokonanych do tego terminu oraz ze wskazaniem podstawy prawnej tych zmian. Jednocześnie w przypisach podano obecnie aktualne brzmienie określeń oraz nazw ministerstw, urzędów i instytucji.

W zbiorze pominięto treść aktów, które zostały w całości uchylone lub stały się nieaktualne. Pod nagłówkami tych aktów zamieszczono uwagi wskazujące akt prawny, który te przepisy uchylił lub zdezaktualizował. Pominięto także w zbiorze akty z zakresu prawa międzynarodowego, gdyż w swym założeniu zbiór ma służyć potrzebom praktyki w stosunkach wewnątrz krajowych. Tak więc opracowanie zapewnia nie tylko łatwe odszukanie potrzebnego tekstu, ale daje także pewność, że ma on takie brzmienie, w jakim został ogłoszony.

Wydawnictwo „Ustawodawstwo Polski Ludowej” jest wydawnictwem ciągłym. W 1963 r. ma się ukazać VI tom, który obejmie przepisy prawne za lata 1955—1956. Będzie on również zawierał dodatek aktualizujący wydane dotychczas tomy, tak jak obecne tomy zawierają uzupełnienie, które aktualizuje tom I.